

METEORYT

Nr 3 (59)

Wrzesień 2006

ISSN 1642-588X

W numerze:

- dziennik łowcy planetoid
- VIII piknik meteorytowy w Dziegielowie
- co to znaczy sklasyfikować meteoryt?
- historia meteorytu Hambleton
- zen i sztuka mikroskopii meteorytovej
- meteoryty w edukacji i popularyzacji
- śladami meteorytu Dhajala
- poszukiwania meteorytu Moss

Nowe wielkie Morasko!

METEORYT

kwartalnik dla miłośników
meteorytów

Wydawca:

Olsztyńskie Planetarium
i Obserwatorium Astronomiczne
Al. Piłsudskiego 38
10-450 Olsztyn
tel. (0-89) 533 4951
opioa@planetarium.olsztyn.pl

konto:

88 1540 1072 2001 5000 3724 0002
BOŚ SA O/Olsztyn

Kwartalnik jest dostępny głównie
w prenumeracie. Roczna prenu-
merata wynosi w 2006 roku 40 zł.
Zainteresowanych prosimy o wpła-
cenie tej kwoty na konto wydawcy
nie zapominając o podaniu czytel-
nego imienia, nazwiska i adresu do
wysyłki. Wydawca dysponuje także
numerami archiwalnymi.

Większość publikowanych arty-
kułów jest tłumaczona z kwartalnika
METEORITE za zgodą jego wy-
dawcy, który zachowuje prawa do
tych artykułów.

Redaguje i tłumaczy większość
tekstów:

Andrzej S. Piłski
skr. poczt. 6
14-530 Frombork
tel. 0-604-178-072
aspmet@wp.pl

Skład: Jacek Drażkowski

Druk: Jan, Lidzbark Warmiński

Od redaktora:

Okolo 400 astronomów zgromadzonych w Pradze na kongresie
Międzynarodowej Unii Astronomicznej uchwaliło nową definicję planety. Kilka
dni później 300 innych astronomów podpisało protest wskazując na istotne
błędy tej definicji i proponując rozważenie problemu raz jeszcze
i wypracowanie definicji na zasadzie powszechnej zgody a nie głosowania.
Póki co definicja jednak obowiązuje.

Najbardziej nagłośnionym skutkiem nowej definicji było przeniesienie
Plutona z Charonem do nowej kategorii planet karłowatych, do których
zaliczono także Eris (odkryty w 2003 roku obiekt większy od Plutona) i Ceres,
największą planetoidę głównego pasa. Inne kandydatury do tej kategorii będą
dopiero rozpatrywane. Mamy więc w Układzie Słonecznym 8 planet, planety
karłowate i małe ciała Układu Słonecznego.

W tym numerze sporo uwagi poświęcono astronomii, a także poszukiwaniom
meteorytów. Największe szczęście ma tu chyba Rob Elliott, który znalazł spory
pallasyt całkiem niedaleko swojej siedziby. Także niedaleko niego, bo
po drugiej stronie Morza Północnego spadł w połowie lipca deszcz chondrytów
węglistych. Oczywiście Rob pospieszył na miejsce spadku spotykając tam prócz
meteorytów kilku innych znanych poszukiwaczy.

Dla nas ważniejsze jest, że na miejsce spadku w południowej Norwegii
pojechała także polska ekipa. Znaleźli naszy poszukiwaczy były, delikatnie
mówiąc, skromne, ale rezultatem jest reportaż Marcina Cimały w tym numerze,
który z przyjemnością polecam.

Redakcję nekają ostatnio rozmaite nieprzewidziane, a konieczne zajęcia,
skutkiem czego redagowanie tego numeru trwa już blisko dwa miesiące i końca
nie widać. Mamy tylko nadzieję, że uda się dobrać do końca, a następny
numer będzie już mniej pechowy.

Jedyną dobrą stroną opóźnienia jest to, że mogę poinformować o dwóch
wydarzeniach z ostatniej chwili. Profesor Andrzej Muszyński powiadomił
o znalezieniu największego dotychczas okazu Moraska o wymiarach 75 na
45 cm (okładka). Próba zważenia okazu na wadze o udźwigu 130 kg
zakończyła się uszkodzeniem wagi. Szacunki na podstawie wymiarów sugerują
wagę nawet około 200 kg. Okaz leży obecnie w Instytucie Geologii UAM
w Poznaniu. Więcej informacji będzie w następnym numerze.

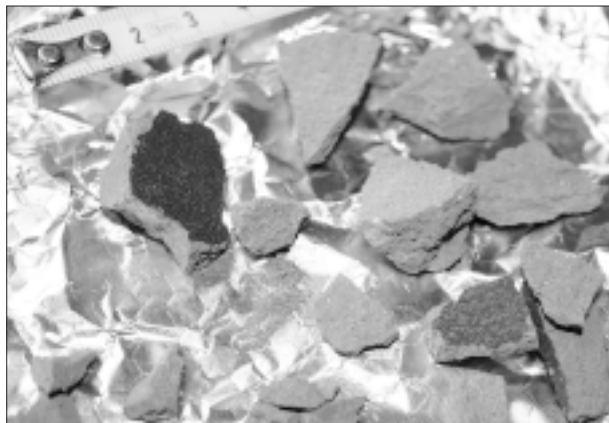
Drugim wydarzeniem jest to, że zostałem wybrany do zarządu
Międzynarodowego Stowarzyszenia Kolekcjonerów Meteorytów (I.M.C.A.).
Z Polski należą do I.M.C.A. tylko 3 osoby, więc nasze głosy nie miały tu
żadnego znaczenia. Dużą zasługę ma niewątpliwie Martin Altmann, który
przekonał spore grono niemieckich wyborców i nie tylko. Sądzę jednak, że ten
wybór jest także skutkiem tego, że polscy kolekcjonerzy są coraz bardziej znani
i zauważani. Jako członek zarządu (Board of Directors) zachęcam do
zaglądania na stronę www.imca.cc. Postaram się, aby wkrótce pojawiła się jej
polska wersja, a więcej informacji o celach i działaniach stowarzyszenia
przedstawię w następnym numerze.

Andrzej S. Piłski

Zapraszamy na stronę
Polskiego Serwisu Meteorytowego
<http://jba1.republika.pl>

Na okładce: Nowe Morasko o masie ok. 200 kg znalezione przez Krzysz-
tofa Sochę. Fot. Barbara Konecka (na zdjęciu córka autorki)

Fragmenty meteorytu Moss, które oferuje na sprzedaż Bjørn Sørheim
na stronie <http://home.online.no/~bsoerhei/astro/meteor/060714/moss.html> Fragmenty ze skorupą ważą 7,14 g, 3,07 g i 1,49 g. Reportaż
z Moss na stronie 26.